

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 3. Veritas futurorum liberorum statuitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

Dei irritam reddere. Respondeo me posse antecederet ad omnem suppositionem crastina die elicere actum, & non elicere; iam vero supposita futuritione actus, seu ex suppositione quod illum sim elicurus, non posse non elicere illum, & eo ipso quod ex suppositione quod facturus sim actum, non possum non illum facere; ex suppositione quod sit scientia Dei, non possum non facere tale actum, quia suppositio scientie Dei inuoluit suppositionem actus futuri, quia scientia Dei essentialiter supponit suum obiectum: ex hoc fit me non posse irritam reddere scientiam Dei, quia ad hoc ut possum adhuc antecederet irritam reddere scientiam Dei, non sufficit me posse utcumque auferre illius obiectum, sed requiritur, ut possum supposita scientia obiectum auferre, & coniungere negationem obiecti cum ipsa scientia: quod nulla potentia possum præstare, quia supposita scientia est iam suppositum obiectum, quo supposito nulla potentia fieri potest ipsum non esse, nulla enim datur potentia ad hoc ut actus, qui est, ex suppositione quod de facto sit, de facto non sit.

13 Obiicit. Ego non possum facere ut non sit scientia Dei, quæ nunc est de meo actu futuro crastina die: sed posita scientia non potest non esse actus, quia non potest neque antecederet coniungi negatio actus cum scientia: ergo non possum facere, ut non sit factus. S. Bonavent. Okam, Greg. Gabr. Cord. Albertus Pighius, quos refert P. Molina l.p. q. 14. disp. 16. & Pater Soar. de absoluta scientia futurorum cap. 2. dicunt scientiam Dei ita contingentem esse ut, modo Deus possit facere ne ipse sciverit, imò ipse homo si non eliciat actum liberum quem tanquam obiectum scientia respicit. Solutionem hanc efficaciter rejiciunt P. Mol. & P. Soar. supra, & P. Didacus Ruiz t. de scientia, disp. 13. sect. 4. quia, ut vulgo dicitur, ad præteritum non datur potentia; neque potest Deus facere non fuisse quod de facto iam fuit, sed scientia quam modo habet Deus de meo actu libero fuit ab æterno: ergo neque Deus, neque ego possumus modo facere, quod ipsa non fuerit, ergo neque quod non sit, quia ex suppositione quod fuerit implicat non esse, quia scientia Dei essentialiter est æterna, & non potest tempore præterito extitisse, & in hoc non durare. Secundo si id quod fuit posset modo non fuisse, nulla esset certitudo de obiecto revelato, quia posset Deus facere quod non fuerit reuelatio, qua ablata obiectum nullam habet certitudinem cum totam illam ex reuelatione mendicaret.

14 Melius respondeo ex suppositione quod sit scientia me non posse facere illam non esse, aut non fuisse, quia si id aliquo modo possem facere, esset auferendo obiectum: sed ex suppositione quod sit scientia supponitur me non ablatum, sed positum effectum, quia suppositione facta implicat illud auferri à me ergo de primo ad ultimum, supposita scientia non possum auferre obiectum. Antecedenter ad scientiam possum facere, & non facere id, quo facto necessario est scientia, & quo non facto implicat scientia de illo ut facto, & necessario est scientia de illo ut non facto, seu de illius negatione, quia antecederet ad omnem scientiam possum modo elicere actum amoris, quo elicitu necessario cognoscitur talis actus ab æterno in hoc instanti futuro, & modo præsens in eodem instanti, ac proinde talis scientia est libera respectu mei non in se ipsa, sed in obiecto.

S. III.

Veritas futurorum liberorum statuitur.

15 Vna est omnium Catholicorum certissima veritas Deum ab æterno futura libera ab æterno cognoscere: vetumtamen non desunt aliqui afferentes propositiones illas in se non habere determinatam veritatem aut falsitatem, quos ego interpretor respectu nostri, quia nos non possumus determinatè cognoscere, an sint veræ vel falsæ, sed tantum cerè scimus esse veras, vel falsas ignorantes, quod illis ex his duobus extremis conueniat.

16 Dicendum est cum Patre Soar. & Patre Vasquez locis supra citatis propositiones has in se habere determinatam veritatem aut falsitatem, ita ut cum ego profero hanc propositionem, *Petrus peccabit*, Deus cognoscit me determinatè verum dicere, aut cognoscit me determinatè dicere falsum. Probatur primò ex cognitione diuina, qua nescit Deus Petrum crastina die peccaturum, & ex reuelationibus prophetarum, qui plura futura libera prædixere, quo-

rum propositiones affirmatiuas dicimus esse veras, quod nullas non totius scripturæ corruptor negabit: ergo similiter propositiones à nobis prolatae de isdem obiectis determinatam veritatem habebunt. Probo consequentiam. Ratio propter quam propositio circa futurum liberum dicitur non posse habere veritatem determinatam, est quia in se determinatum non est, sed hæc ratio non obstat respectu præsentis, quam habet Deus de his obiectis, & respectu reuelationum Prophetarum: ergo neque respectu iudicii à me facti seu propositionis à me prolatae circa id obiectum. Urgeò; demus Deum reuelasse crastina die Petrum eliciturum actum contritionis, & me habere cognitionem quamdam, etiam non innitentem illi reuelationi, qua ex aliquibus coniecturis, vel temerè sine fundamento affirmo Petrum eliciturum actum contritionis, in hoc casu iudicium quod Deus habet de contritione futura est verum: ergo similiter verum erit iudicium quod ego habeo de eadem contritione futura; si enim ego iudico idem quod Deus iudicat sicut Deus verè iudicat, sic ego verè iudicabo, implicat enim dari duo iudicia representantia idem obiectum cum eisdem circumstantiis, & vnum esse verum, & non aliud, ut ex ipsis terminis est per se notum. Deinde si postquam Deus reuelasset Petrum crastina die eliciturum actum contritionis diceret Ioannes: *Petrus non elicit crastina die actum contritionis*: censetur hæreticus, si reuelatio à Deo facta esset sufficienter applicata: ergo illa propositio negatiua esset falsa: ergo propositio de futuro contingenti falsitatem habet, non enim quis poterit hæreticus censeri, qui nullum iudicium formaliter falsum concepit.

Secundò. Hæc propositiones, *Petrus peccabit*, *Petrus non peccabit*, sunt contradictoriæ, sed ex duabus contradictoriis vna debet esse vera, & altera falsa: ergo ex his propositionibus vna debet esse vera, & altera falsa. Maior & minor neque recentem Summulitatem latebunt: Maior specialiter probabitur: vna ex his propositionibus affirmat Petrum peccaturum, altera id negat: ergo sunt affirmatio & negatio eiusdem de eodem: Minor per se patet: Consequentia est legitima.

Tertiò arguo: Etiam si Petrus modo sit indifferens ad peccandum, vel non peccandum die crastina, de facto determinabitur ad peccandum, vel determinabitur ad non peccandum, quia inter hoc quod est peccare & non peccare non est medium; si se determinabit ad peccandum, vera erit hæc propositio, *Petrus peccabit*, & falsa, *Petrus non peccabit*: & contra si se determinabit ad non peccandum: ergo hæc propositiones habent determinatam veritatem, & falsitatem. Urgeò: in hoc instanti verum est dicere, *Petrus modo peccat*: ergo heri verum erat dicere, *Petrus erat peccabit*. Probo consequentiam: quod modo est præsens, heri erat futurum, quia esse futurum in aliquo tempore nihil aliud dicit quàm præsentiam rei in tempore futuro: ergo qui heri diceret, *Petrus erat peccabit*, diceret id quod modo est: ergo illius dictio conformaretur cum obiecto: ergo esset vera.

Obiicies: futurum liberum non habet esse determinatum: ergo non habet veritatem determinatam. Probo consequentiam: Veritas obiectiua determinata non distinguitur ab ipso obiecto, sed futurum liberum, quod est obiectum non habet esse determinatum: ergo non habet veritatem obiectiua determinatam. Censent aliqui hæc futura non cognosci in seipsis, sed in decreto, quo Deus illa prædestinat. Contra quod decretum feliciter scripsere Doctores nostræ Societatis: legatur Ruizius t. de voluntate, vbi à disp. 27. vsque ad 38. decretum prædestinatum respectu actus peccaminosi valdè dissimè impugnat. Respondeo distinguendo illud antecedens: futurum liberum non habet esse determinatum in causa, concedo: in se, subdistinguo: non habet esse determinatum actuale, concedo; non habet esse determinatum futurum, nego; hoc est, non illud habebit, nego: Deinde nego consequentiam. Ad confirmationem, Distinguo maiorem propositionem: veritas actualis obiectiua non distinguitur ab ipso obiecto sumpta præcisè in ordine ad se, concedo; sumpta in ordine ad intellectum, subdistinguo: veritas actualis non distinguitur ab ipso obiecto sumpta præcisè in ordine ad se, concedo; sumpta in ordine ad intellectum, subdistinguo: veritas actualis non distinguitur ab ipso obiecto, siue præterito, siue futuro, concedo maiorem: non distinguitur ab ipso obiecto ut actu existente præcisè, & non præterito vel futuro, nego maiorem.

maiores: veritas enim obiectiva tantum dicit aptitudinem ad terminandum, quam actu habet obiectum, quod actu non existit, sed existeret, vel existeret, quia ad terminandum actu cognitionem non requiritur actualis existentia obiecti terminantis. Ob quam rationem loquebatur N. Ruizius supra cum Thomistis, dum dicebat res esse presentem in aternitate, quia respectu mentis divinae, id quod est futurum, vel praeitum perinde se habet, ac si esset actu existens, ex illa enim mensura praeterita, vel futura est intra sphaeram, ad quam cognitio divina ab aeterno se potest extendere, & sicut esse intra sphaeram agentis, vel cognoscentis dicitur illi esse praesens, sic futurum quod ab aeterno est intra sphaeram Dei potest cognoscere, potest dici ab aeterno illi esse praesens. Quod verissimum est, in re tamen talis praesentia nihil aliud est quam obiectiva, non in actu secundo cum denominatione cogniti, sed in actu primo quatenus obiectum est potens cognosci: Posset aliquis dicere, Deum non cognoscere futura in veritate quam actu habeant, sed in veritate quam habebunt, quia illa cognoscit in ipsorum entitatibus, quae non sunt, sed erunt, & ea est divinae mentis infinita perfectio, ut feratur in ea quae non sunt, sed erunt eodem modo, ac si actu essent, qui dicendi modus nihil differt ab illo, quem exposui in solutione argumenti, quia cum dicimus futura non habere veritatem obiectivam actualem in ordine ad se, sed in ordine ad intellectum divinum, idem est ac dicere in se non habere entitatem, quae dicitur obiectiva veritas, hanc tamen posse terminare intellectum divinum, quod oritur ex perfectione cognoscentis potentis cognitione ferri in rem, quae non est, sed erit.

§. IV.

Vnde veritatem habeant hac futura.

20 **S**At mihi videbatur in opere philosophico statuere veritatem futurorum liberorum absque eo quod ex professo disputarem; an in se ipsis, vel in aliquo medio cognoscerentur, & ita & si insinuaerim in se ipsis, & non in decreto cognosci, huius rationem non expendi, scio tamen nonnullum hoc desiderasse ideo placet, quod in hac re tenendum sit, tradere, ut vndique quaestio ista perfecta & absoluta censetur.

21 Futura haec in decreto efficaci Dei illa praedeterminanti cognosci, & independentem, seu antecedenter ad hoc nullam veritatem habere, neque in se ipsis posse cognosci defendunt Thomistae, Bañez q. 14. art. 13. dub. 3. Ledefma de scientia futurorum dub. 3. Alvarez lib. 2. de auxiliis disp. 10. eandem sententiam defendunt Scotus in 1. dist. 34. q. unica. §. visio de contingentia. Richardus dist. 38. q. 5. Alensis q. 24. num. 7.

22 Communis D. P. Societatis Iesu sententia negat futura contingentia cognosci in decreto, affirmatque in se ipsis cognosci. Ita tenent Bellarm. lib. 2. de amissione gratiae cap. 24. & 26. Molina in concordia ad art. 3. q. 14. Suarez lib. 1. de absoluta scientia futurorum contingentium cap. 6. & lib. 2. de concursu Dei per quinque cap. Fonseca 6. Metaph. cap. 2. q. 4. sect. 6. Lessius, de efficacia gratiae cap. 3. & alij.

23 Statui Controv. 10. Physic. Punct. 4. Deum concurrere cum voluntate ad actus liberos per decretum quoddam indifferens, ut coniungatur cum operatione voluntatis, & cum illius carentia, ibidemque statui non posse concurrere per decretum intrinsicè efficax, & connexum cum operatione voluntatis salva illius libertate. Hoc ipsum probatur eisdem argumentis, quibus ostendi physicam praedeterminationem non posse componi cum libertate, omnia eorum argumenta, quae contra physicam praedeterminationem in hac parte procedunt eodem prorsus modo contra hoc decretum militant. Adde effugium, quod quaeri solet ex eo quod physica praedeterminatio non pertineat ad actum primum, sed sit illius complementum, seu quid medium, inter actum primum, & actum secundum respectu huius decreti tentari non posse.

4 Sunt nonnulli, qui disparitatem reddant inter physicam praedeterminationem, & hoc decretum, ex eo, quod decretum sit quid extrinsecum, & ita non potest immutari modum operandi intrinsecum voluntati. Deinde quia per hoc decretum vult Deus actum voluntatis liberè fieri, & ita non potest inducere illius necessitatem, hoc enim

esset inducere oppositum illi, quod decreto intenditur, & ipsum decretum frustrari.

25 Vtrumque levis momenti est, & neutrum disparitatem aliquam ad rem conducentem importat. Dum enim decretum intrinsicè efficax est per se ipsum, aut per media intrinsicè efficacia operationis exequutium, & ponitur antecedenter ad exercitium voluntatis quantumvis extrinsecum sit, eadem prorsus argumenta ex illo desumuntur ac ex physica praedeterminatione, cum illo enim neque in sensu diuiso, neque in sensu composito potest voluntas carentiam operationis componere: non in sensu composito, quia tale decretum ut pote intrinsicè efficax, & connexum cum operatione impossibile est cum illius carentia, non in sensu diuiso, quia voluntas non potest impedire, seu à se diuidere hoc decretum. Scio, Patrem Suarium frequenter dixisse decretum praedeterminatum actus liberi non posse ledere libertatem, quia est extrinsecum voluntati, & ita non immutat modum operandi eiusdem voluntatis. Verum decretum extrinsecum voluntatis appellat decretum praeventivum, quod solum influit remote in voluntatis operationes per media extrinsecè efficacia, & hac tantum producit non nisi mediis cum operatione voluntatis coniungitur, & hoc decretum tantum vocat extrinsecum voluntatis, & de eo dicit non immutari modum operandi, non vero decretum immediatè exequutium, aut ex sua efficacia connexum cum voluntatis operatione. Hanc esse Patris Suarii mentem illum legenti aperte constat.

26 Istud autem, quod dicitur, decretum illud non ledere libertatem, quia potius illam praedefinit, & actum liberum debet inferre ne irritum sit, est probandum supponere, & terminis implicare. Dicimus enim tale decretum repugnare quia ex una parte, ut adimpleretur actum liberum deberet inducere, ut probat obiectio, & ex alia parte esset libertatis destructivum, & ita ex illo duplex contradictorium sequeretur, & Deum habere tale decretum perinde esset ac dicere, volo dari actum voluntatis nulla potentia impedibilem, seu quem voluntas non posset non elicere, & quem voluntas posset elicere, & non elicere, quod est formalissimè velle duplex contradictorium. His praemissis.

27 Sit prima conclusio; futura libera cognosci non possunt in decreto aliquo efficaci aliorum executivum, neque ab eo in aliquo genere causae veritatem habent. Ratio est, quia tale decretum respectu illorum dari implicat, ut pote libertatis destructivum, ut modo dicebam. Nec nego, quod si tale decretum daretur optimum esse medium ad illa cognoscenda, esset enim connexum cum illis, & ita optimè in illo cognosceretur.

28 Sit secunda conclusio; futura libera in se ipsis immediatè à Deo cognoscuntur, & per se ipsa independentè ab omni alio medio, seu determinatiuo terminant cognitionem divinam. Ratio est, quia eo praevisè, quod hodie Petrus peccet, fuit verum dicere Petrus peccabit, & sic in tota aternitate praecedenti, in quocumque enim instanti aternitatis dictum fuisset Petrus peccabit, reperimus modo verè dictum fuisse, eo praevisè, quod Petrus nunc peccet. Etenim per se notum verum dixisse, qui ab aeterno seu in quacumque mensura antecedenti dixit futurum esse hodie, quod hodie est, quia iste dixisset rem esse futuram, quae in re erat futura, quod enim in hac mensura est praesens in omnibus antecedentibus in ordine ad hanc futurum dicitur. Quod si ab aeterno fuit verum dicere Petrus peccabit eo praevisè, quod peccet, ab aeterno Deus habuit hanc cognitionem Petrus peccabit eo praevisè, quod hodie peccet, quia cum Deus sit determinatus ad habendam omnem cognitionem veram: est optima consequentia. Si Deus ab aeterno habuisset hanc cognitionem talis cognitio vera esset: ergo illam ab aeterno habuit. De hoc latius in tractatu de scientia Dei, & non nihil amplius dicam.

29 Tertia conclusio futura libera cognosci non possunt in voluntate proximè potenti ad actum liberum, neque in omnibus aliis comprincipiis cum voluntate concurrentibus, in quibus est decretum, quod habet Deus concurrenti cum voluntate per modum causae primae. Ratio est, quia voluntas sic in actu primo constituta, & decretum concurrenti, & quacumque alia comprincipia in actum liberum